

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Petra Hatalu a sudcov JUDr. Štefana Michálíka a JUDr. Daniela Hudáka na neverejnom zasadnutí konanom 11. októbra 2012 v Bratislave v trestnej veci obžalovaného **I. H. a spol.**, pre obzvlášť závažný zločin vraždy spáchaný v časti v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1, § 145 ods. 1, ods. 2 písm. a/ Tr. zák. a iné, o návrhu obžalovaného I. H. na odňatie a prikázanie veci podľa § 23 ods. 1 Tr. por. takto

r o z h o d o l :

Trestná vec obžalovaného I. H. a spol. vedená na Okresnom súde Trnava pod sp. zn. 3T 80/2010, sa tomuto súdu **n e o d n í m a**.

O d ô v o d n e n i e

Na základe obžaloby Krajskej prokuratúry v Nitre z 2. novembra 2010, sp. zn. Kv 58/08-241, podanej na Okresný súd Trnava dňa 11. novembra 2010, sa na tomto súde vedie pod sp. zn. 3T 80/2010, trestné konanie proti obžalovanému I. H. a spol. pre obzvlášť závažný zločin vraždy spáchaný v časti v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1, § 145 ods. 1, ods. 2 písm. a/ Tr. zák. a iné.

Dňa 20. septembra 2012 bol súdu doručený návrh obžalovaného I. H. na odňatie predmetnej trestnej veci Okresnému súde Trnava a jej prikázanie inému súdu v zmysle § 23 ods. 1 Tr. por.

V jeho písomnom odôvodnení pritom obžalovaný poukázal predovšetkým na to, že v súčasnosti sú voči nemu vedené okrem vyššie uvedeného ešte dve ďalšie trestné konania (obe sú v štádiu prvostupňového konania), a to na Krajskom súde v Nitre pod sp. zn. 1T 5/2002 a na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 2T 16/2011, pričom je presvedčený o tom,

že z dôvodu spravodlivého rozhodnutia súdu o všetkých trestných činoch, kladených mu za vinu je nevyhnutné, aby sa uskutočnilo spoločné konanie v súlade s § 18, § 21 Tr. por.

Obžalovaný v tejto súvislosti upozornil na viaceré prepojenia medzi predmetnými konaniami, potrebu komplexného posúdenia celej stíhanej trestnej činnosti, potrebu zistenia skutkového stavu veci bez akýchkoľvek pochybností, a napokon tiež i na požiadavku efektívnosti či hospodárnosti konania.

Ako ďalší dôvod svedčiaci pre podaný návrh radí pritom okrem vyššie spomenutého aj zaujatosť všetkých sudcov Okresného súdu Trnava, ktorú odôvodňuje najmä nežiaducim vplyvom polície a prokuratúry na daný okresný súd, v dôsledku ktorého sa potom tento voči nemu správa ako protistrana, marí jeho procesné práva a porušuje mnohé základné zásady trestného konania. V tomto smere obžalovaný ďalej poukázal taktiež aj na konanie o vydaní európskeho zatýkacieho rozkazu na jeho osobu ako i konanie o návrhu na skúmanie jeho duševného stavu, pri ktorých došlo k porušeniu zákona v jeho neprospech a čo rovnako považuje za prejav zaujatosti súdu, majúci korene v policajnej kampani voči jeho osobe. Za najväčší prejav zaujatosti však považuje tú skutočnosť, že súd prijal obžalobu a vykonáva hlavné pojednávanie v danej trestnej veci aj napriek tomu, že nemá rozhodnutie nemeckého súdu v zmysle zákona o európskom zatýkacom rozkaze č. 403/2004 Z.z., ktoré by ho oprávňovalo k danému trestnému stíhaniu. A napokon za následok zaujatosti považuje obžalovaný tiež i tie pochybenia súdu, keď napr. v prípade protiprávneho konania svedka Š. a jeho spoluobžalovaného F., o ktorom sa dozvedel priamo na hlavnom pojednávaní, neprijal žiadne kroky, ktoré mu v rámci úradnej povinnosti ukladá zákon.

Obžalovaný je teda s ohľadom na vyššie uvedené presvedčený o tom, že súdu bráni v nezávislom a nestrannom rozhodovaní nejaký nežiaduci vplyv, a je preto podľa neho potrebné vylúčiť z rozhodovacej činnosti v jeho trestnej veci všetkých sudcov Okresného súdu Trnava, čím je zároveň splnená podmienka pre jeho návrh.

Dňa 9. októbra 2012 bol daný návrh tiež i spolu s príslušným spisovým materiálom zo strany Okresného súdu Trnava predložený tunajšiemu súdu na rozhodnutie v zmysle § 23 ods. 1 Tr. por.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd najbližšie spoločne nadriadený preskúmal

podaný návrh (tu treba zároveň podotknúť, že pokiaľ ide o tzv. „generálnu námietku“ zaujatosti všetkých sudcov určitého súdu, tak táto je vlastne návrhom v zmysle § 23 ods. 1 Tr. por.) ako aj predložený spisový materiál a dospel k takému záveru, že v danom prípade nie sú splnené zákonom stanovené podmienky pre odňatie trestnej veci vedenej pod sp. zn. 3T 80/2010, Okresnému súdu Trnava a jej prikázanie inému súdu toho istého druhu a stupňa.

Podľa § 23 ods. 1 Tr. por. z **dôležitých dôvodov** môže byť vec príslušnému súdu odňatá a prikázaná inému súdu toho istého druhu a stupňa; o odňatí a prikázaní rozhoduje súd, ktorý je obom súdom najbližšie spoločne nadriadený.

Podľa čl. 48 ods. 1 veta prvá Ústavy Slovenskej republiky nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi.

Ide o významnú ústavnú zásadu, ktorú treba dôsledne zachovávať, to znamená brať ju do úvahy aj pri rozhodovaní o návrhoch na odňatie a prikázanie veci príslušnému súdu podľa § 23 ods. 1 Tr. por. Odňatie a prikázanie veci podľa uvedeného ustanovenia je výnimkou z tejto ústavnej zásady.

Na odňatie a prikázanie veci (delegáciu) musí existovať dôležitý dôvod, čím sa zdôrazňuje výnimočnosť takéhoto postupu. Dôležité dôvody nie sú v zákone taxatívne uvedené, ale treba nimi rozumieť také okolnosti, ktoré v konkrétnom prípade umožnia celkovo lepšie uplatniť základné zásady trestného konania a splnenie jeho účelu iným súdom toho istého druhu a stupňa, než súdom miestne príslušným. Takýmito dôvodmi sú predovšetkým okolnosti, ktoré zabezpečujú náležité zistenie skutkového stavu veci v rozsahu nevyhnutnom na rozhodnutie, výchovné pôsobenie konania a čo najrýchlejšie avšak zákonné a spravodlivé prejednanie a rozhodnutie veci. Pri posudzovaní, či v konkrétnej trestnej veci existujú dôležité dôvody na delegáciu, nemožno ale vychádzať len z jedného hľadiska, ale vo vzájomnej súvislosti treba hodnotiť všetky okolnosti prípadu, ktoré prichádzajú do úvahy.

Za dôležité dôvody možno pritom podľa ustálenej súdnej praxe považovať i potrebu uskutočnenia spoločného konania v prípade, že boli obžaloby podané na rôznych súdoch toho istého druhu a stupňa, či vylúčenie všetkých sudcov príslušného súdu z rozhodovania.

Pokiaľ ide o potrebu uskutočnenia spoločného konania, poukazuje najvyšší súd v tomto smere v prvom rade na ustanovenie § 18 ods. 1 Tr. por., v zmysle ktorého o všetkých trestných činoch toho istého obvineného a proti všetkým obvineným, ktorých trestné činy spolu súvisia, sa môže vykonať spoločné konanie, ak to zrejme nebude brániť ukončeniu veci v primeranej lehote.

Z podaného návrhu je zrejmé, že voči obžalovanému I. H. je - popri iných spoluobžalovaných - súčasne vedené konanie na Krajskom súde v Nitre pod sp. zn. 1T 5/2002 (obžaloba podaná dňa 11. apríla 2002), Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 2T 16/2011 (obžaloba podaná dňa 16. februára 2011) a Okresnom súde Trnava pod sp. zn. 3T 80/2010 (obžaloba podaná dňa 11. novembra 2010).

Ďalej tiež z neho vyplýva, že obžalovaný vlastne žiada, aby bolo voči nemu vykonané jedno spoločné konanie vo všetkých troch vyššie zmienených trestných veciach, a to z dôvodov ním tam bližšie popísaných. Obžalovaný priamo síce neuvádza, ktorý súd by podľa neho mal vykonávať toto spoločné konanie, t.j. komu by mala byť vec vedená na Okresnom súde Trnava prikázaná, no keďže vzniesol námietku zaujatosti voči všetkým sudcom tohto súdu, je logické, že jeho žiadosť smeruje na prikázanie veci buď Krajskému súdu v Nitre alebo Okresnému súdu Nitra.

Vo vzťahu k príp. prikázaniu veci Krajskému súdu v Nitre však treba hneď na úvod podotknúť tú skutočnosť, že táto možnosť postupom v zmysle ust. § 23 ods. 1 Tr. por. absolútne neprichádza do úvahy, nakoľko inštitút odňatia a prikázania veci umožňuje len zmenu miestnej príslušnosti, nie však príslušnosti vecnej. Vyplýva to z toho, že vec môže byť odňatá a prikázaná len súdu toho istého druhu a stupňa.

Čo je ale podstatnejšie je to, že otázka spojenia vyššie uvedených trestných vecí už bola viackrát predmetom skúmania najvyššieho súdu, a to či už z dôvodu podania návrhu obžalovaného I. H. na odňatie inej trestnej veci ako je tomu teraz (uznesenie z 26. septembra 2012, sp. zn. 6 Ndt 12/2012; uznesenie z 2. októbra 2012, sp. zn. 4 Ndt 13/2012), alebo z dôvodu podania takéhoto návrhu zo strany iného spoluobžalovaného (uznesenie z 18. júla 2012, sp. zn. 2 Ndt 9/2012). V daných rozhodnutiach sa pritom zhodne uvádza, že v predmetnom prípade je potrebné prihliadnuť na v § 18 ods. 1 Tr. por. stanovenú prekážku ukončenia veci v primeranej lehote, a to s ohľadom na štádium konania

v jednotlivých trestných veciach, pričom od uvedeného názoru sa tunajší súd nemá dôvod odchýliť ani teraz.

Čo sa týka potom druhého obžalovaným uvádzaného dôvodu pre postup podľa § 23 ods. 1 Tr. por., a teda otázky vznesenej námietky zaujatosti voči konajúcemu súdu, uvádza tunajší súd nasledovné:

Podľa § 31 ods. 1 Tr. por. z vykonávania úkonov trestného konania je vylúčený sudca alebo prísediaci sudca (ďalej len „prísediaci“), prokurátor, policajt, probačný a mediačný úradník, vyšší súdny úradník, súdny tajomník, asistent prokurátora a zapisovateľ, u ktorého možno mať pochybnosť o nezaujatosti pre jeho pomer k prejednáwanej veci alebo k osobám, ktorých sa úkon priamo týka, k obhajcovi, zákonnému zástupcovi, splnomocnencom alebo pre pomer k inému orgánu činnému v tomto konaní.

Podľa § 31 ods. 2 Tr. por. sudca, prísediaci, probačný a mediačný úradník, vyšší súdny úradník a súdny tajomník je vylúčený z vykonávania úkonov trestného konania, ak bol v prejednáwanej veci činný ako prokurátor, policajt, spoločenský zástupca, obhajca, splnomocnenec zúčastnenej osoby alebo poškodeného, zástupca poškodeného alebo spoločný zástupca poškodených.

Podľa § 31 ods. 3 Tr. por. z rozhodovania na súde vyššieho stupňa je okrem vylúčenia podľa odseku 2 vylúčený sudca, prísediaci, probačný a mediačný úradník, vyšší súdny úradník a súdny tajomník, ktorý sa zúčastnil na rozhodovaní na súde nižšieho stupňa, a naopak. Z rozhodovania o dovolaní je vylúčený ten, kto sa v prejednáwanej veci zúčastnil na rozhodovaní ako sudca alebo prísediaci súdu iného stupňa. Z rozhodovania o sťažnosti na nadriadenom orgáne je vylúčený prokurátor, ktorý napadnuté rozhodnutie vydal alebo dal naň súhlas alebo pokyn.

Z dikcie citovaného ustanovenia vyplýva, že zákon taxatívne vymenúva dôvody vzniku pochybnosti o nezaujatosti tohto – ktorého orgánu a pre ktoré v prípade ich preukázania je taký orgán vylúčený z vykonávania úkonov trestného konania.

Pokiaľ ide potom o námietku zaujatosti vznesenú obžalovaným I. H., tak v tejto súvislosti považuje Najvyšší súd Slovenskej republiky za potrebné podotknúť tiež zároveň

tú skutočnosť, že námietky zaujatosti možno vznášať len voči tým sudcom, ktorí sa na prejednávani a rozhodovaní veci skutočne podieľajú a nie proti neurčitým osobám, napr. všetkým sudcom určitého súdu.

Aj napriek tomu možno však konštatovať, že obžalovaný neuviedol vo svojom návrhu ani voči jednému sudcovi dotknutého okresného súdu žiadne také konkrétne skutočnosti, ktoré by boli spôsobilé vzbudiť podozrenie z jeho nestranného, neobjektívneho alebo nezákonného rozhodovania v danej trestnej veci.

Námietky obžalovaného sú len vyjadrením ničím nepodloženej pochybnosti o zaujatosti voči jeho osobe a ako také vlastne obsahovo smerujú len voči rozhodovacej činnosti súdu, podľa názoru obžalovaného navyše ovplyvnenej nežiaducim vplyvom polície a prokuratúry, čo je však s poukazom na ust. § 32 ods. 6 Tr. por. v tomto ohľade irelevantné (ako ho o tom správne upovedomil už aj prvostupňový súd).

Vzhľadom na vyššie uvedené je teda zrejmé, že Najvyšší súd Slovenskej republiky nezistil žiaden taký dôležitý dôvod, pre ktorý by bolo nevyhnutné postupom podľa § 23 ods. 1 Tr. por. odňať trestnú vec, sp. zn. 3T 80/2010, Okresnému súdu Trnava a prikázať ju inému súdu.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.

V Bratislave 11. októbra 2012

JUDr. Peter H a t a l a, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Ing. Alžbeta Kóňová